

Л. Є. Дроб'язко, А. Г. Кержнер

Гофштейн Давид Наумович

ГОФШТЕЙН Давид Наумович (24. 06(06. 07). 1889, м. Коростишів, нині Житомир. обл. – 12. 08. 1952, Москва) – поет, перекладач, громадський діяч. Батько [І. Гофштейна](#). Член ВУСПП (1927), СПУ (1934), Євр. антифашист. комітету (ЄАК, 1942–48). Один із засн. «київ. періоду» поезії мовою ідиш. Навч. у євр. початк. школі (хедері), приват. учителів. Під час військ. служби на Закавказзі (1912–13) екстерном склав іспити за курс гімназії. 1913–17 навч. у Петрогр. психоневрол. (нині С.-Петербурґ) та Київ. комерц. інститутах, слухав лекції на філол. факультеті Університету св. Володимира у Києві. У 15 р. почав учителювати. Вірші писав з 9-ти р. на івриті, згодом – укр. і рос. мовами, від 1909 – на ідиш. 1917 дебютував нарисом «אין דארף» («У селі») у г. «נייע צייט» («Новий час», Київ), де працював кореспондентом, літ. ред. (1917–21). Редагував альманах «אייגנס» («Рідне», 1918–20), збірки молодих поетів у видавництві «ווידערוויקס» («Зростання», 1919–21; обидва – Київ). Перша зб. віршів «ביי וועגן» («Біля доріг», К., 1919) та кн. «טרויער» («Сум» К., 1922; ілюстрована М. Шагалом), написані мовою ідиш, засвідчили про нову епоху в євр. поезії. Майстер вираз. образів, суворого і стриманого слова, лірич. колорит. вірша з енергій. та мелодій. ритмом, асонансами. Його твори перекладали П. Тичина, М. Рильський, Г. Кочур, М. Лукаш, Л. Костенко та ін. Працював ред. у видавництвах: «שטראם» («Потік» – євр. секція ЦК РКП(б); Москва), «קולטור-ליגע» («Культурна Ліга», Київ, 1923–24), «Школа и книга» (Москва, 1924–25). Відвідував Берлін, Ляйпциґ, Тель-Авів. 1927 обраний до бюро євр. секції ВУСПП, від 1928 – чл. редколегії її ж. «Проліт» (Харків). Викладав літературу в Музаводр. інституті (Київ, 1927–34). Від 1934 – на творчій роботі. Працював у галузі теорії літ-ри; автор підручників для труд. шкіл. Перекладав мовою ідиш твори Т. Шевченка, з яких укладено «זאמלונג פאר די קינדער» («Збірник для дітей», Х., 1937), кн. «געקליבענע לידער» («Вибрані твори», К., 1939; містить

переклад повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали»); також окремі твори І. Франка, Лесі Українки, М. Коцюбинського, П. Тичини, М. Рильського, О. Пушкіна, В. Маяковського, Дж. Байрона, М. де Сервантеса, Е.-Л. Войнич, Ш. Руставелі та ін.; з нар. епосу – «Слово о полку Ігоревім» та «Давид Сасунський»; для євр. театру – п'єси Ж.-Б. Мольєра, Ф. Шіллера, П.-О. Бомарше. 1941–44 – співроб. Об'єдн. інституту сусп. наук АН УРСР (Уфа, Москва), активно співпрацював з ЄАК та в євр. секції СПУ. Наприкінці 1944 повернувся до Києва. Заарешт. у вересні 1948 у т. зв. «Справі ЄАК». Слідство тривало 4 р. 1952 засудж. до розстрілу. Реабіліт. посмертно. 1987 в Ізраїлі запроваджено Міжнар. літ. премію ім. Г.

Основні твори

1920, ק. רויטע בליטן («Червоні відтинки», К., 1920); 1920, פון קינדער-י ארן: זכרונות. ק. 1920, «3 дитячих років: Спогади», К., 1920); 1923, מאסקווע: כ. מ. מינסק, 1923, ב. 1. ק. 1923, געזאמלטע ווערק. ב. 1. ק. 1923, «Вибрані твори: У 2 т.», т. 1, К., 1923; т. 2, Москва; Х.; Мінськ, 1923); 1933, ארקעסטרא. כ. 1933, «Оркестр», К., 1933); 1939, אין אונדזערע טעג. ק. 1940, «В наші дні», К., 1939); 1940, 1938, ק. 1938, געקל יבענע לידער. ק. 1938, «Вибрані вірші», К., 1938; 1940); 1945, ניו-יארק, 1945, «Я вірую», Москва, 1945; Нью-Йорк, 1945); укр. перекл. – Вибрані поезії. К., 1938; 1939; 1945; 1965; В наші грізні дні. Уфа, 1942; рос. перекл. – Пути. Москва, 1935; Новые просторы. Москва, 1939; Стихи. К., 1940; Москва, 1961; 1970; Избранное (Вступ. ст. М. Рильського). Москва, 1958; Избранные стихотворения. Письма. Иерусалим, 1997.

Рекомендована література

1. 1960, ניו-יארק, 1960, «Лексикон нової єврейської літератури», т. 2, Нью-Йорк, 1960); Рильський М. Давид Гофштейн – людина і поет // Зібрання тв.: У 20 т. Т. 14. К., 1986;
2. Гофштейн Ф. С любовью и болью о Давиде Гофштейне. Иерусалим, 1997 (рос.); 1998 (ідиш).

Бібліографічний опис:

Гофштейн Давид Наумович / Л. Є. Дроб'язко, А. Г. Кержнер // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-31634>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).